

Данас, више него јуче, а врло вероватно, мање него сутра, у српском народу бележе се знаци изражене амбиваленције чијом би се анализом знатижељни истраживачи и добри познаваоци феноменологије у колективној психологији мукотрпно и свесрдно морали да позабаве. Недавни правни преседан у међународној геополитици, који је, ето задеса, поново морао да се пребија преко наших леђа, задао је последњи ударац рационалном политичком бићу код Срба које је и до сада, пре свега, било бастард у рукама народних трибуна, прокажен и анатемисан без права на сопствену еволуцију. Последња подела карата (домина) на Балкану поново је предочила Србима да располажу „дуплим голим“ и што је још мучније – да су на потезу. А народу са овако импозантним степеном располућености прегазити Рубикон није императив нити је решење „суи генерис“ од грогиране нације реално и очекивати.

Скорашњи скуп у Београду показао је ужасне размере фрустрације Срба и ако је за наук, (а није сигурно), огољену демонстрацију доњег прага толеранције једног народа. Најжалоснија је, ипак, бестијална политичка борба над сада већ остарелом и ислуженом политичком рагом каква је „Одбрана Косова“ која је, сада је већ свима јасно, на издисају. Никада се апсурдније није извагала „прва и друга“ или „предња и задња“ Србија. Нико није ни могао да замисли да ће ламент над сопственим рацијом да изгледа тако немушто, као да је режиран у нискобуџетној продукцији Боливуда. Без превелике патетике, то ипак није заслужила нација која је зарад Косова, у сопственој вери, ратовала са најјачим земљама света, истовремено.

Милионско-полумилионски митинг скупио је народ којем је Косово симболична представа, албатрос или наковањ, зависно од угла чувствености, узаврео у својој беспомоћности коју потпирују невладине организације циничним саопштењима, а охрабрују политички лидери ради којег гласа више. Емоција недовољности, некомпетенције и инфериорности у маси изродила је једини логичан и видљив пупољак – насиље. Да ли се десила неправда? Јесте, ако хоћемо, можемо да је окарактеришемо и космичком. А, да ли смо јединствени у томе? Наравно да нисмо. Неправду кусају Курди вековима, а библијски су народ, Палестинци у Палестини, где год да је то, хришћани у Либану... Да ли смо, међутим, спремни да као народ, колективно кренемо у борбу против неправде, на исти начин на који то раде неки горе набројани, на дуге стазе? Одговорно тврдим да нисмо. Да ли ми више нисмо народ из епике наших прадедова, или је историја плагирана на недопустив начин, тешко је спекулисати.

Од када Срби болују од популационе шизофреније није лако докучити. Донкихотовска борба против консеквенцијализма, опседнутост завером или дозивање на саборност у „пресудним“ историјским моментима, нису из збирке српских народних умотворина.

Наиме, читав дијапазон средстава који се употребљавају у отпору „моћницима“, „народни“ армоментаријум за истеривање непријатеља из брлога, мишјих и других рупа, већ је описан у томовима историје великих нација. Дакле, ако није оригиналност, онда је, по свему судећи имитација проблем васколиког Српства!? Нажалост, то решење је изгледа превише једноставно. Национална мегаломанија, имагинација и фантазмогорија дуго су на оптуженичкој клупи суда тзв. Србије у проевропским ешалонима, до крајње мере однародованих и трагикомичних јунака „културне деконтаминације“ сопствене нације. Ти који су сматрали да су „прозрели“ разлоге тоњења српског државног брода, „анационална“, квазиграђанска и либерална бурулеска, грудвице коацервата склопљених из растакања брозовске и доброплаћеничке камариле, само су нуспродукт отрованог националног корпуса, а никако не његов антидот.

Ко је највише погођен отимањем Косова? Па, разуме се – Косовци. Народ којем Нушић није уочио осмех на лицу, док им се обраћао као српски конзул пре ослобођења. Они који истрајавају у борби до последњег. Они чије су школе и даље пуне док их опасују бодљикавом жицом и с чијим се успоменама безочно играју и гротескно политички тргују.

Али, вратимо се чињеницама којима ће сутра да тумачи историја. Позив на мит да је Косово вековна инспирација српске државности и енергетска магма српског трајања, не делују сувисло и логично када се непристрасном аналитичару предоче демографски подаци са територије, која се на географској карти протеже под „најскупљом српском речи“. Још је неубедљивије ако би се томе придодео факт да су промене у етничкој структури наступиле унутар скоро једновековне српске политичке управе на Косову и Метохији, прекиданој краткотрајно само током два светска рата. Нетачној (само зарад политичке фразеологије искованој) реплици да је Косово изгубљено 1999. године (једнако би тачно звучало да је изгубљено 1389.) супроставља се опомена да оваца из српског стада на ливади готово да нема, што најречитије говори о тежини подухвата одбране Косова. Јер, носити беџ у Београду није исто као и носити „Косово о врату“ на самом Косову. Дакако, посве је супротно! Чињеница гласи, ако су Срби изгубили Косово (а врло је вероватно да јесу), онда је логична премиса да се такав исход десио само из једног разлога: Срби су изгубили Косово, јер на њему нису хтели да живе.

На концу, да ли држава има право да истрајава на концепту „Косово је Србија“? Наравно да има. Због енергетских ресурса, због културног наслеђа, због једног малог, али највиталнијег дела нације који тамо живи. Да истрајава на плану који би на послетку резултовао поделом и/или посебним (јаким, хомогеним) везама са Србијом, екстратериторијалним манастирским комплексима, концесијама на експлоатацију угља, редизајнирању косовских дугова, апсолутној зависности Косова од српске економије. Једино дугогодишња, мукотрпна, систематска ревитализација Срба на Косову, можда, потенцијално, поново оствари реалном премису да је Косово Србија. Садашњом политиком, међутим, у следећих неколико година Косово ће бити привлачно једино оном делу српске популације који живот жели да настави обитавајући искључиво у

Срби, мит и чињенице

Пише: Александар Ристић
петак, 21 март 2008 17:36

духовним сферама.

Др Александар Ј. Ристић, неуролог, расељеник са Косова